

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KRIZOVÉHO MANAGEMENTU
PO BOX PS-69
Palikir, Pohnpei FSM 96941
Tel: (691) 320-8815/8814, Fax: (691) 320-8936

4. ledna 2010

Ing. Karel Bláha, CSs.
Náměstek Ministra
Ředitel sekce technické ochrany životního prostředí
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
110 00 Praha 10
Česká republika

VĚC: Vyjádření Federativních států Mikronésie k záměru „Komplexní obnova elektrárny Prunéřov II 3 x 250 MWe“

Vážený Karle,

chtěli bychom Vám poděkovat za Vaši odpověď na naši žádost o přeshraniční posuzování záměru Komplexní obnova elektrárny Prunéřov II 3 x 250 MWe (EIA). V souladu s českým zákonem EIA (zákon č. 100/2001 Sb.) Vám tímto předáváme naše vyjádření k záměru. Obecně se záměrem modernizace Prunéřova II vybudováním nových zařízení souhlasíme. Nicméně EIA neposkytla a neposoudila všechny potenciální vlivy a všechny možné varianty vedoucí k minimalizaci negativního vlivu modernizace elektrárny. V tomto ohledu doporučujeme Ministerstvu životního prostředí České republiky vydat negativní stanovisko k posouzení vlivů provedení tohoto záměru na životní prostředí a prodloužit proces EIA tak, aby byla zahrnuta dostačující posouzení všech variant. Věříme, že toto bude přínosné pro zákonodárce ve vaší zemi při vydávání závěrečného rozhodnutí. V konečném důsledku to bude mít přínos pro vaše životní prostředí i životní prostředí globální, které všichni sdílíme.

Posudek

Vlivy záměru na klima nebyly posouzeny ani v dokumentaci, ani v posudku, ačkoli by měly být hlavním předmětem posuzování.

Pokud je nám známo, elektrárna Prunéřov II je 18. největším zdrojem skleníkových plynů v Evropské unii. Tato jediná elektrárna vypouští přibližně 40krát více CO₂ než celé Federativní státy Mikronésie (FSM). Pokud akceptujete pohled pana Dr. Pretla, který uvádí, že negativní vlivy Prunéřova na klima jsou „zcela okrajové a neprokazatelné“, současně nepřímou říkáte, že není potřeba věnovat pozornost redukci emisí FSM a dalších 209 zemí na světě, jejichž roční emise CO₂ jsou nižší než emise Prunéřova.

Zvážili jsme možnost požádání o přepracování a doplnění dokumentace, ale na základě důvodů uvedených dále v tomto vyjádření jsme uznali, že by tento postup nezměnil náš negativní názor na tento záměr. Skutečnost, že vlivy záměru na klima byly ignorovány, považujeme za další důvod k vydání negativního stanoviska.

Varianty (BAT)

Společnost ČEZ plánuje modernizovat tři z pěti stávajících bloků elektrárny Pruněřov II použitím – dle našeho názoru – zastaralé technologie, která by nesplnila úroveň nejlepší dostupné technologie (BAT) tak, jak je stanoveno v evropské i české legislativě (Směrnice 2008/1/EC Evropského Parlamentu a Rady z 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění; Referenční dokument o nejlepších dostupných technologiích pro velká spalovací zařízení). Tato legislativa požaduje minimálně 42 % energetické účinnosti pro nové elektrárny, zatímco ČEZ navrhuje pouze 38 %. Účinnost spadá pod kritéria nejlepších dostupných technologií pro velká spalovací zařízení. Energetická účinnost je v souladu s BREF nejdůležitějším kritériem záměru.

Předpokládáme, že ČEZ a osoba, která připravovala posudek, mají v úmyslu obejít výše zmíněné požadavky na účinnost popisováním renovace Pruněřova II jako vylepšení, tj. že záměrem je modernizace stávající elektrárny a ne výstavba tří zcela nových bloků. Jejich argumenty pro neužití BAT jsou podloženy výše uvedenou legislativou, která pro rekonstrukce vyžaduje nižší účinnost než pro záměry, které zahrnují výstavbu nových zařízení. Z našeho pohledu a v souladu s českou legislativou a legislativou Evropské unie je třeba modernizaci tohoto typu považovat za nové zařízení. Je nám známo, že během procesu EIA bylo toto akceptováno Ministerstvem životního prostředí České republiky a Evropskou komisí. Proto není přijatelné prodlužovat životnost záměru na dalších 25 let použitím technologie hluboce pod úrovní BAT.

Současné plány ČEZu na renovaci elektrárny Pruněřov II by snížily emise CO₂ ze 7,1 tun na 4,1 tun CO₂ ročně; ale pokud by použili BAT, snížení by bylo až na 3,8 tun za rok. Ačkoli na první pohled se rozdíl mezi těmito dvěma údaji zdá být malý, celkový vliv na životní prostředí bude značný, protože ČEZ plánuje použít zastaralé technologie na dalších 25 let. Celkově bude rozdíl činit 9 mil. tun CO₂. Toto je zcela nepřijatelné a z našeho pohledu je velice důležité, aby ČEZ pro renovaci elektrárny Pruněřov II použil BAT.

Víme, že Ministerstvo životního prostředí České republiky požádalo ČEZ o doplnění a přepracování dokumentace EIA. ČEZ byl vyzván k navržení varianty, která by splňovala účinnost BAT. Avšak ČEZ nepředložil žádnou další variantu k tomuto záměru, přestože byl v souladu se zákonem EIA a na základě požadavku Ministerstva povinen takovou variantu předložit. Dokumentace EIA tak nenaplnila požadavky zákona z hlediska předložení variantních řešení. Nerozumíme, jak je možné, že tato jasná povinnost byla přehlédnuta osobou zpracovávající posudek.

O Federativních státech Mikronésie

Federativní státy Mikronésie jsou mladý, nezávislý stát vytvořený z části dřívějších Spojených států Poručenského území Tichomořské ostrovy, řídicí se závěry Smlouvy o volném sdružení s bývalým správcem, Spojenými státy, z r. 1986. V roce 1991, se FSM staly členským státem Spojených národů.

FSM jsou geograficky a kulturně nejrozličnější částí Mikronéského regionu. Stát se skládá ze 4 států – Yap, Chuuk (dříve Truk), Pohnpei (dříve Ponape) a Kosrae (dříve Kusaie) – ležících podél rovníku a rozprostírajících se v délce 2 700 km (Z-V). Přesněji FSM leží v západním Pacifickém oceánu mezi rovníkem a 14. stupněm severní šířky a mezi 136. a 166. stupněm východní délky.

Mořská oblast Výhradní ekonomické zóny (EEZ) FSM činí celkem 2,6 mil. km² a zahrnuje vydatné a rozmanité zdroje. Rozloha pevninského území, které čítá 607 ostrovů, je pouze 701 km². Z těchto ostrovů je několik značně velkých a hornatých či kopcovitých, ale ostatní jsou malé, ploché korálové atoly nebo vyvýšené korálové ostrovy.

Rozlišná stanoviště a druhy přirozeného prostředí měly vždy hluboký vliv na obyvatele Mikronésie a jejich kultury. Jsou zde značné rozdíly mezi jednotlivými státy i v rámci jednotlivých států, odrážející jak přírodní podmínky, tak sociální struktury, které se vyvíjely tisíce let od prvního osídlení ostrovů.

Vláda určila 4 jevy klimatických změn, které v krátko- i dlouhodobém měřítku znamenají skutečné ohrožení životního prostředí a obyvatel FSM. Těmito prioritními citlivými oblastmi jsou: rychlejší stoupaní hladiny moře, výskyt El Nino, výskyt La Nina a produkce skleníkových plynů.

O rychlejším stoupaní hladiny moře

Globální oteplování (tj. stále vyšší teploty zemského povrchu) způsobené skleníkovými plyny shromažďujícími se v atmosféře povede k rychlejšímu tempu stoupaní hladiny moře (ASLR – Accelerated Sea-level Rise). Toto stoupaní hladiny moře bude především výsledkem teplotní roztažnosti nižších vrstev světových oceánů vlivem oteplování, přestože tání ledovců, malých horských ledovců a relativně velkého grónského ledovce by také mohly přispět. Globální hladina moře stoupla v minulých 60 letech v průměru o 1,8 mm za rok. Toto tempo stoupaní hladiny je úměrné 17,8 cm za století. Je očekáváno, že toto tempo se bude zvyšovat vlivem globálního oteplování. Mezivládní panel pro změny klimatu (IPCC) odhaduje, že za stávajících podmínek stoupne do roku 2100 hladina moře o 0,3 m až 1,0 m nad stávající stav hladiny moře.

Důvodů pro stoupaní hladiny moře FSM může být mnoho. Některými z hlavních fyzikálních dopadů mohou být ztráta půdy vlivem zaplavení slanou vodou, pobřežní eroze, zasolování sladkovodních zdrojů a zvýšený výskyt pobřežních povodní vlivem vln a bouřkových přívalů. Kterýkoli z těchto vlivů by mohl mít významný negativní ekologický, sociální, kulturní a ekonomický dopad.

Všechny ostrovy FSM jsou zranitelné z hlediska hrozby ASLR. Ve všech částech státu jsou pobřežní oblasti nejvíce vyvinuté, poskytují domov, infrastrukturu a ekonomické možnosti většině populace. Na vysokých ostrovech jsou možnosti opuštění pobřežních oblastí ovlivněných zaplavením nebo povodněmi velmi omezené, kvůli strmým svahům a vlastnictví pozemků. Na atolech intruze slané vody zničí taro (kolokasie jedlá) a další plodiny a zničí podzemní zásoby vody ještě před rozsáhlým zaplavením vyžadujícím migraci obyvatelů ostrůvku. A dále, napříč FSM, hlavní historické a kulturní místa umístěné podél pobřeží budou ztraceny navždy.

Rychlejší stoupaní hladiny moře představuje strašlivou hrozbu klimatických změn pro celý národ, pro vysoké ostrovy i pro atoly, kvůli pobřežnímu zaplavení, erozím, povodním vlivem vln a bouřkovým přívalům.

O výskytu El Nino

Vědci uvažovali nad možností, že by globální oteplování mohlo způsobovat nárůst počtu, síly a trvání EL Nino jevů.

FSM během „typického“ El Nino jevu v zimních a jarních měsících trpí obdobím sucha. Při silném El Nino jevu může začít období sucha již v pozdním podzimu a může trvat až do léta. Čím je El Nino silnější, tím déle bude pravděpodobně přetrvávat období sucha. Ať je El Nino typický či silnější než obvykle, Yap a západní Chuuk, které jsou západními částmi FSM, bývají ovlivněny dříve a ve většině případů významněji než východní Chuuk a východní FSM státy Pohnpei a Kosrae.

Období El Nino, ať již krátko- či dlouhodobé, představuje významnou hrozbu klimatických změn pro FSM z důvodu suchých období. Vlivem globálního oteplování

se mohou jevy El Nino stát v budoucnosti častějšími, intenzivnějšími a déle trvajících. El Nino jevy tak mohou pro FSM představovat v příštím století ještě větší hrozbu.

O výskytu La Nina

Vlivem regionu aktivních dešťových srážek a formování bouřek, které sledují pohyb teplých západních proudů, FSM během „typických“ La Nina jevů trpí intenzivnějšími srážkami, povodněmi a přívaly vln a bouří během zimních a jarních měsíců. Jevy La Nina, ať již krátko- či dlouhodobé, představují pro FSM hrozbu klimatických změn.

O emisním příspěvku Pruněrova

Studie napsaná Dr. Janem Pretlem pro ČEZ uvádí, že příspěvek Pruněrova II ke globálním emisím CO₂ je 0,021 % (a následně 0,0161 % globálních emisí skleníkových plynů). Jako ostrovní stát, přímo ohrožený stoupaním hladiny moře, nevidíme závažné důvody k výstavbě nové uhelné elektrárny, která přispěje ke klimatické změně. Existuje mnoho alternativ produkce energie snižující produkci skleníkových plynů. Přestože jsme si vědomi, že emise skleníkových plynů produkované elektrárnou Pruněrov II přímo nezpůsobí stoupaní hladiny moře, nezmění modely počasí a nenavýší výskyt bouřek, existuje přibližně 5000 takových elektráren, které přispívají k celkovým globálním emisím CO₂. Proto každá elektrárna hraje významnou roli a vyžaduje tak oprávněně mezistátní posuzování.

Závěrem sdělujeme, že nesouhlasíme se záměrem modernizace Pruněrova II, protože tento záměr je v zásadním konfliktu s právem Evropské unie a České republiky a jeho závažné vlivy na životní prostředí by mohly ovlivnit území našeho státu. Proto žádáme Ministerstvo životního prostředí České republiky o vydání negativního stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí.

S pozdravem,

Andrew Yatilman

Ředitel

Jménem Federativních států Mikronésie